

Хуманизам и ренесанса – основне одлике

Развијање информационе и медијске писмености ученика

Школа: Медицинска школа
Наставни предмет: Српски језик и књижевност
Разред и одељење: I-5

Реализатори:

Предметни наставник: Александра Јовановић
Сарадник на часу: библиотекар Мирјана Куновчић

Идеја: Идеја је проистекла из договора билиотекара и наставника српског језика да се ученицима визуелно приближи период хуманизма и ренесансе

Циљ часа: Упознавање основних одлика хуманизма и ренесансе кроз коришћење ИКТ-а, тј. ученици се упознају са могућностима коришћења садржаја са интернета ради бољег разумевања карактеристика датог периода.

Улога библиотекара

Библиотекарка сарађује са наставницом у планирању и организацији часа и припрема електронски наставни материјал. Ученици се упознају са садржајем одређених веб страна и разговарају са наставницом и библиотекарком у току часа.

Корелација и интердисциплинарност: Ликовна култура, Историја, Географија

Циљ часа: Упознавање основних одлика хуманизма и ренесансе

Иновативност:

Како ученици већ користе интернет, указујемо на критички однос и вредновање пронађених извора.

Мотивација ученика:

Коришћењем мултимедијалне презентације ученици се подстичу да у већој мери користе рачунар за учење.

Коришћење ИКТ-а:

Интернет као медиј за учење.

ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС

Наставна јединица: Хуманизам и ренесанса – основне одлике		
Временски оквир за реализацију: један час		
Тип часа: Обрада новог градива – огледни час		
Циљ часа: Упознавање основних одлика хуманизма и ренесансе Развијање информационе и медијске писмености ученика		
Задаци	Образовни	Стицање знања о основним одликама хуманизма и ренесансе као епохе интелектуалног покрета и културног препорода. Упознавање ученика са доживљајем света и човека и стилским особеностима ренесансног периода.

	Функционални	Развијање ученичких способности анализе и уочавања карактеристичног, упоређивања, закључивања и повезивања знања из различитих предмета, тј. ширег сагледавања уметничког стварања и уметничког дела.
	Васпитни	Развијање уметничког укуса ученика, подстицање ученичког размишљања и разумевања уметничког односа према стварности, као и основних идеја у уметности хуманизма и ренесансе.
	Исходи за наставни предмет Српски језик и књижевност	Ученик зна да: - наведе најзначајније представнике и њихова дела, - објасни значење појмова хуманизам и ренесанса, - наводи и на обрађеним делима образлаже одлике епохе, - упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе, - објасни значај уметности хуманизма и ренесансе за развој европске културе и цивилизације.

Образовни стандарди за предмет Српски језик и књижевност	Основни ниво (наведе најзначајније представнике и њихова дела; објасни значење појмова хуманизам и ренесанса): 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6, 1.2.7, 1.2.8, 1.2.9 Средњи ниво (наводи и на обрађеним делима образлаже одлике епохе; упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе): 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8, 2.2.9 Напредни ниво (објасни значај уметности хуманизма и ренесансе за развој европске културе и цивилизације): 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.7, 3.2.8, 3.2.9
Облик рада:	фронтални и индивидуални
Наставне методе:	монолог, дискусија, демонстрација, електронско учење
Наставна средства:	рачунар, интернет, мултимедијална презентација
Корелација:	Ликовна култура, Историја, Географија
Литература:	Љ. Николић, Б. Милић, Читанка са књижевнотеоријским појмовима за 1. разред средње школе С. Величковић, Речник књижевних термина Ј. Деретић, Историја књижевности електронски извор: Википедија и http://www.vatican.va/various/cappelle/sistina_vr/index.html Sikstinska kapela
Иновације	Интернет се користи за учење

Ток наставе

I Уводни део часа (3 минута)

Кратко обнављање усвојеног знања о средњовековној епохи. Истицање циља часа, најава нове наставне јединице и мотивација ученика за тумачење назива епохе.

Наставница почиње час разговором са ученицима о основним одликама средњовековне књижевности чиме се ученици подсећају усвојеног знања са претходних часова и

мотивишу за нову наставну јединицу, истиче да се у 14. веку јавља заокрет у Европи ка томе да се човек ослобађа црквених стега и окреће себи и својим могућностима. Затим најављује нову наставну јединицу, тј. нови културни покрет и епоху и пише наслов на табли уз истицање циља часа – учовање основних одлика епохе.

II Главни део часа (37 минута)

Разговор о периоду и друштвено-историјским условима настанка нове епохе. Објашњење појма хуманизам, ренесанса.

Библиотекар: Посета виртуелном музеју – Сикстинска капела и посматрање сликарског дела ренесансних уметника. http://www.vatican.va/various/cappelle/sistina_vr/index.html
[Sikstinska kapela](#)

Наставница и библиотекарка воде са ученицима разговор о утисцима.

Упоређивање уметности са средњовековном на новом примеру: лик свеца са фреске и скулптура Давида

На основу запажања ученика заједничко проналажење основних тема, осећања, идеја и стилских одлика ренесансне уметности.

Истицање основних особина књижевности и заступљених књижевних врста.

Наставница реализацију наставне јединице почиње истичући временски оквир епохе: 14 – 16. век и тражећи од ученика да се осврну на знања из Историје и Географије и препознају који су **друштвено-историјски услови** изазвали појаву нове епохе. Истиче да је 1300. године откривен компас и пита шта је омогућило ово откриће. Очекује да ученици увиде да **географска открића** подстичу развој трговине и економске моћи, да то даље условљава **развој градова** у којима богате породице улажу у образовање и културу, при чему истиче да је **колевка нове епохе Италија**.

Даље наставља да се у овом периоду развијају **природне науке, медицина**, а човек тако постаје **ослобођена личност** која верује у себе и своје способности и тражи смисао живота не ван, већ у себи. Ученици то записују.

Објашњава **појам хуманизам** тражећи од ученика да протумаче значења придева хуман: човечан, племенит, добротворан. Ученици увиђају због чега је хуманизам **интелектуални покрет**, као и да се хуманистичке идеје испољавају у науци, школству, уметности и покрећу **стваралачки дух**. Тражи од ученика да наведу имена великих умова ове епохе наводећи да се она по томе може назвати и **епоха цинова** (Макијавели, Да Винчи, Микеланђело...)

Затим објашњава **појам ренесанса** – препород уметности, па путем интернета, тј. мултимедијалне презентације ученици посматрају унутрашњост Сикстинске капеле уз радни налог да размисле о карактеристикама уметности. Током пројекције, укратко објашњава садржај најважнијих сликарских радова и композицију зидова и плафона (Микеланђелов аутопортрет). Овим повезујемо знање за знањем из Библије.

По завршетку пројекције наставница и библиотекарка воде са ученицима разговор о утисцима:

- Које осећање изазива унутрашњост капеле?

- Какви су утисци о Микеланђеловом раду, по чему је другачији од средњовековних уметника? (стваралачка слобода, свестраност, оригиналност, перспектива)

Библиотекар показује Давидову фигуру и лик са средњовековне фреске и Мона Лизе.

Наставница тражи од ученика да се сете у чему је оригиналност и загонетност Мона Лизе и да на основу поређења Давидове фигуре и средњовековне фреске уоче **како човека приказује ренесансна уметност**.

Закључујемо да су **теме**: лепота, склад духа и тела, човек као „украс света“ – истиче Шекспирову мисао, ведрина, снага, полет, љубав...

После одговора ученика уочавамо сличност са античком културом уз питања:

- На чију уметност подсећа Давидова фигура?

- Чијој култури припада изрека: *Mens sana in corpore sano*?

ОвOME додаје да је језик књижевности латински и народни и да су и форме дела складне.

На крају говори о најзаступљенијим књижевним врстама: љубавној песми, епу, новели, роману, трагедији, комедији, пасторали. Тако најављује писце и дела која се обрађују.

III Завршни део часа (5 минута)

Понављање најважнијих констатација о епохи.

Домаћи задатак: Прочитати песме из Петраркиног Канцонијера које се налазе у Читанци на страни 215 и 216.

Евалуација: Кроз анализу евалуационих листића закључује се да се ученицима свиђа начин обраде лекције.